

وارلىق

VARLIQ

Türk Dili, Edebiyatı ve Kültürü Dergisi

Yeni Dönem. İl: 1, Sayı: 3 (Qış 2015), ss. 139-142

Telif Haqqı@Varlıq Dergisi

خبرلر

تورکجه نین وارلیغی اوچون ۶-جی تورکولوژی گونو توپلانتیسی

۲۰ اوردیبهشت ۱۳۹۵ تاریخینده، آنکارا بیلیم یوردو دیل و تاریخ – جوغرافیا فاکولته سی نین تاریخی

«فارابی» سالونوندا چاغداش

تورک لهجه لری و ادبیاتلاری

بۆلومونون دوزنله دیگی

«تورکجه نین وارلیغی اوچون ۶-

جی تورکولوژی گونو» توپلانتیسی

گرچکلشدیریلدی.

توپلانتیدا اوزمانلار طرفیندن اؤنملى بیلدیریلر اوخوندو، چئشیدلی تورک لهجه لرینده شعرلر و ماهنیلر سؤیلندی.

بیرینجیسی ۵ مای (۱۵ اوردیبهشت) ۲۰۱۱ تاریخینده آنکارا بیلیم یوردو دیل و تاریخ – جوغرافیا فاکولته سی چاغداش تورک لهجه لری و ادبیاتلاری بۆلومو طرفیندن دوزنلنن «تورکجه نین وارلیغی اوچون ۱-جی تورکولوژی گونو» سمپوزیوموندا، توپلانتینی دوزنلنیلرین اؤنریسی و اورادا بولونان آنکارا، غازی و حاجت تپه اونیورسیتة سی بیلیم آداملاری نین اورتاق قراری ایله ۵ مای «تورکولوژی گونو» اولاراق اعلان اندیلدیمیشدی.

تورکجه نین وارلیغی اوچون ۲۰۱۱ ایلیندن اعتباراً هر ایلین مای آیی نین ایلك یاریسیندا دوزنلی اولاراق گرچکلشدیریلن تورکولوژی گونونون ۵ مای تاریخینده گرچکلشدیریلمه سی نین ندنی، بؤیوک بیلیم و کولتور آدامی پروفیسور دوکتور جواد هیثتین باشقا آیدین دوستلاری ایله بیرلیکده ۱۹۷۹-دان بری

بوتون چتین لیکلره رغماً یایینلادیغی و بوگون ده محمدرضا هیئتین ادیتورلوقوندا داوام ائتدیگی وارلیق درگیسی نین یایین حیاتینا باشلادیغی تاریخ اولماسی دیر. وارلیق درگیسی ایراندا تورکجه نین وارلیغی نین سوردورولمه سی و تورک میلی کیملیگی نین شکللمه سی اوچون چوخ اؤنملی یثره صاحیبیدیر.

داها اؤنجه کی «تورکولوژی گونو» توپلانتیلاریندا آغیرلیقلى اولراق تورکجه نین حیاتی، دیل سیاستی و دیل پلانلارلی و ایفبا مسئله سی اله آلینمیشدی.

پروفیسور دوکتور سما باروتجو اؤز اؤندر

۶-جی تورکولوژی گونونون آچیلیش و قاپانیش دانیشمالارینی یاپان چاغداش تورک لهجه لری و ادبیاتلاری بؤلومو باشقانی پروفیسور دوکتور سما باروتجو اؤز اؤندر، قیساجا بونلاری ایفاده ائتدی: «تورکجه نین وارلیغی تورکجه نی دانیشانلارین وارلیغی دیر. تورکجه نین وارلیغینی قوتلادیغیمیز ما ی آیینین ایلك یاریسی آرتیق گله نکسل گونوموز اولدو. اؤیرنجیلرین تلفوظلریله

شعرلر اوخویاجاغی، بیلیم انسانلاریمیزین بیلدیریلر سوناجاغی بو توپلانتی نین سورکلی لیگی نین تورکجه نین دنیا دیللی آراسیندا لایق اولدوغو یثری آلماسینا قاتقیدا بولوناجاقدیر.»

«تورکولوژی گونو» سمپوزیوملاری نین دوزنله مه قورولو باشقانی و چاغداش تورک لهجه لری و ادبیاتلاری بؤلومونون اوستادی محمدرضا هیئت ده آچیلیش دانیشماسیندا کی چیخیشیندا بئله دئدی:

«سها، تووا و افغانستاندا تورکجه نین رسمی استاتویا صاحیب اولماسینا رغماً، هله ده روسجا، دریجه و پشتوجانین باسقین ائتکیسی سوردورولورکن، تورک دیلینده اگیتیم امکانلاری نین انگلندیگی ایراندا ایسه داها وخیم بیر توپلویلا قارشى قارشیباییق. تورکجه نین وارلیغینی تهله که یه سوخان ائتکنلر یالنیز تورک دیلینده اگیتیمین یاساق اولماسی و یا یوزلاشدیریلیمیش اگیتیمله سینیرلی دئییل؛ اقتصادى و توپلومسال سورونلارین نهدن اولدوغو زورونلو کؤچلر، تورکلرین یاشادیغی بؤلگه لرده دموقرافیک یاپی نین دگیشدیریلمه سینه یؤنه لیک چالیشمالار، قونار-کؤچر حیاتی یاشایان بعضی تورک بویلاری نین بیر شکلده یثرلشیک حیاتا زورلانماسی و یا تورکجه نین و تورکلرین سایغینلیغینی دوشورمک آماجی ایله

حقارت ایچرن تلویزیون پروقراملارینین حاضیرلانماسی یا دا تورکلوگو هدف آلان جوکلارین خالق آراسیندا یاقینلاشدیریلاراق گنل کولتور حالینا گتیریلمهسی کیمی قونولار دا تورکجهنین وارلیغینی و سایغینلیغینی زدهلین عنصرلارداندیر.

ایکی اوتوروم و ایکی شعر و موسیقی پروقرامیندان اولوشان توپلانتینین بیرینجی اوتوروموندا یئدی تپه

اونیورسیتته سیندن دوکتور بابک جوانشیر (تورک چاغیندا تورک قاورامی)، آنکارا اونیورسیتته سیندن دوکتور محمد عالم لیبب (افغانیستاندا تورک دیلینده اگیتیمین بوگونکو دورومو)، کانادادان دوکتور خانگلدی اونق (ایران تورکمنلرینین دیل آلانینداکی فعالیتلری) و آنکارا اونیورسیتته سیندن اومید شاهین (ساها/یاقوت تورکجه سینده

اگیتیمین تاریخی) بیلدیریلرینی سوندولار.

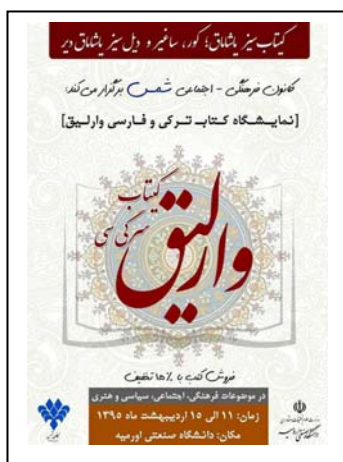
بیرینجی اوتورومون باشقانی آنکارا اونیورسیتته سیندن پروفیسور دوکتور ملک اردم ایدی.

آنکارا اونیورسیتته سیندن دوکتور مورات جریت اوغلونون باشقانلیغیندا گرچکلشن ایکینجی اوتورومدا ایسه آنکارا اونیورسیتته سی دوکتورا اؤیرنجیسی عصمت قیلیچ (ساها/یاقوت اؤزلینده سیبیریا ساحه سینده روس فعالیتلری و ائتکیلری)، آنکارا اونیورسیتته سیندن بوکت یالچین (ن.ف. کاتانوفون تووا تورکلری و تووا تورکجه سی آراشدیرمالارینا قاتقیسی) و تاریخ بؤلومو دوکتورا اؤیرنجیسی بابک شاهد (ایران مودرن تاریخ یازیمی و بیلیمسل طرفسیزلیک) بیلدیریلرینی سوندولار.

تورک دونیاسیندان شعرلر و ازگیله آریلان توپلانتینین سون بؤلومونده، آنکارا اونیورسیتته سی چاغداش تورک لهجه لری و ادبیاتلاری بؤلومو اؤیرنجیلریندن ملیکه اونال، آیسون یامان و کبری اؤزتمل آذربایجان، تورکمن و اویغور تورکجه لریله شعرلر اوخودولار. پروقرامین داوامیندا یئنه بؤلوم اؤیرنجیلریندن بوشرا آق قوش و مروه نور معدن آذربایجان، اویغور و قازاق تورکجه لرینده ماهنیلار سسلندیردیلر ■

اورمیہ تکنیک بیلیم یوردوندا «وارلیق» آدلی کیتاب سرگیسی

۱۱-۱۵ اوردیبهشت ۱۳۹۵ تاریخلی آراسیندا اورمیہ تکنیک بیلیم یوردوندا تورکجه- فارسجا یایینلارین یئر آلدیغی بئش گونلوق «وارلیق» آدلی کیتاب سرگیسی دوزنلندی.

سرگی اوچون حاضرلانا آفیشده وارلیق درگیسی نین قوروجوسو مرحوم پروفیسور دوکتور جواد هیئتین رسمی باسیماق ایستتمیش، آنجاق یئتکیلیلرین اصراری ایله بو رسیم آفیشدن چیخاریلیمیشدیر. بونا رغماً دوکتور جواد هیئتین آدی ایله اؤزدشلهشن «وارلیق» آدی، سرگی گونلری بویونجا اونون آنیلماسینا وسیله اولموشدور.

اورمو تکنیک بیلیم یوردو اؤیرنجیلری، اؤزلیکله ده تورک اؤیرنجیلرین گیریشیمی و «شمس کولتور و توپلوم درنگی» نین اؤنجولوینده دوزنلنن «وارلیق» کیتاب

سرگیسی» نده، سون دؤنملرده یایینلانمیش اولان تورکجه یایینلار باشدا اولماق اوزره، فارسجا کیتابلار دا ساتیشا سونولموشدور. فارسجا کیتابلار آراسیندا دا تورک دیلی، ادبیاتی و تاریخی ایله ایلگیلی

کیتابلارین یئر آلماسی، تورک کولتورویله ماراقلانان زیارتچیلر اوچون دگرلی بیر فرصت یاراتمیشدیر.

تورکجه کیتابلارین راحتلیقلا اوخوجولارینا اولاشابیلمه دیگی بیر اورتامدا، بو دیلده چوخ

ساییدا شعر و نثر اثری نین سونولدوغو بو سرگی، یالنیز اؤیرنجیلر دئییل، شهر اهالیسی طرفیندن ده بؤیوک بیر ایلگی ایله قارشیلانمیشدیر.

سرگینی دوزنلنیلرین آچیقلامالارینا گؤره، بو سرگی عینی زاماندا تورک دیلی و کولتورونه ائشسیز خیدمتلری اولماسینا رغماً هله ده شأنینه لایق بیر شکیلده آنیلمايان مرحوم پروفیسور دوکتور جواد هیئتین آنما و سایغیلاما آماجی ایله دوزنلنمیشدیر ■